

[systems/denmark/quality-assurance-vocational-education-and-training](https://eng.uvm.dk/upper-secondary-education/vocational-education-and-training-in-denmark)

Ministry of Education Denmark. (2024). *Vocational education and training in Denmark*. Retrieved from <https://eng.uvm.dk/upper-secondary-education/vocational-education-and-training-in-denmark>

Statistics Denmark. (2024). *Adult education statistics*. Retrieved from <https://www.dst.dk/en/Statistik/emner/uddannelse-og-forskning/voksen-og-efteruddannelse/voksenuddannelser>

УДК 378.014.6:378.4:377:37.018.43(043.3)

Світлана Кравець

кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
завідувач відділу зарубіжних систем професійної освіти
Інституту професійної освіти НАПН України,
<https://orcid.org/0000-0002-8878-6241>

ПАРТНЕРСЬКИЙ ПІДХІД ДО УДОСКОНАЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Анотація. Заявлено про партнерський підхід та принципи партнерства для удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та виконання пріоритетних цілей діяльності закладу вищої освіти чи наукової установи: цілі навчання; цілі управління й контролю; цілі партнерства і відповідальності.

Ключові слова: партнерство, внутрішня система забезпечення якості підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.

PARTNERSHIP APPROACH TO IMPROVING THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE SYSTEM FOR PHD TRAINING

Svitlana Kravets

Candidate of Pedagogical Sciences (PhD), Senior Researcher,
Head of the Department of Foreign Vocational Education Systems,
Institute of Vocational Education of the National Academy
of Educational Sciences of Ukraine

Abstract. The article declares a partnership approach and principles of partnership to improve the internal system of quality assurance of training of higher education students of the degree of PhD and fulfillment of the priority goals of a higher education institution or research institution: learning goals; management and control goals; partnership and responsibility goals.

Key words: partnership, an internal system of quality assurance for the training of PhD students.

Функціонування внутрішньої системи забезпечення якості здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (далі – PhD) передбачає послідовне виконання завдань відносно пріоритетних цілей діяльності закладу вищої освіти чи наукової установи, якими є: цілі навчання; цілі управління й контролю; цілі партнерства і відповідальності. Неможливо досягнути якості підготовки PhD, зосереджуючи увагу на реалізації однієї цілі, адже підходи до забезпечення якості містять елементи усіх трьох цілей, кожна із яких вимагає застосування тих чи інших заходів для її досягнення.

Цілі навчання орієнтовані на потреби учасників освітнього процесу, споживачів освітніх послуг і зацікавлених сторін. Здобуття відповідного рівня освіти шляхом навчання базується на основних принципах педагогіки партнерства, серед яких і принцип відповідальності, що полягає у самовимогливості та взаємовимогливості за якість і результат навчання. У процесі опанування освітньою програмою підготовки PhD реалізовується партнерська діяльність між здобувачами освіти і викладачами, у якій викладач є відповідальним за виконання освітніх компонентів, вибір методів, способів, засобів навчання, проектування технологій навчання, консультування та фасилітацію тощо. Здобувач освіти несе індивідуальну відповідальність за прогрес навчання, проявляючи при цьому самостійність, гнучкість, інтерактивність. Навчання на засадах партнерства сприяє досягненню якості і дає змогу досягти цілей навчання. Водночас, розвиток відповідальності і автономії, як

результатів навчання, передбачено вимогами стандартів/освітніх програм, що й відображається в індивідуальних навчальних планах здобувачів освіти (Сулима та ін., 2025).

Відповідно до опису кваліфікаційних рівнів Національної рамки кваліфікацій, відповідальність і автономія здобувача, який навчається за освітнім рівнем «доктор філософії» (8-ий рівень) характеризується як «демонстрація значної авторитетності, інноваційності, високий ступінь самостійності, академічна та професійна доброчесність, постійна відданість розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності; здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення» (Кабінет Міністрів України, 2011).

Цілі управління й контролю співвідносяться із принципами державної освітньої політики та завданнями національних, регіональних, інституційних стратегій. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» «якість вищої освіти – це відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості» (Верховна Рада України, 2014). Однією із складових системи забезпечення якості вищої освіти є система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості).

У наукових установах, що реалізують програми підготовки PhD, система внутрішнього забезпечення якості передбачає здійснення відповідних процедур і заходів, а саме: визначення принципів та процедур забезпечення якості підготовки PhD; здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-наукової програми; щорічне оцінювання PhD, науково-педагогічних і педагогічних працівників та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті наукової установи, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб; забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи PhD за освітньо-науковою програмою; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; забезпечення публічності інформації про освітньо-наукову програму, ступені вищої освіти та кваліфікації; забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками

наукової установи та PhD, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інші процедури й заходи.

Відповідальним за державну політику у сфері освіти, зокрема з питань забезпечення якості вищої освіти є Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Реалізація заходів ефективного функціонування системи внутрішнього забезпечення якості підготовки PhD ґрунтується на дотриманні чинного законодавства, відповідності принципам державної освітньої політики, завданням національних, регіональних, інституційних стратегій. Визначальні напрями функціонування системи забезпечення якості вищої освіти відображаються у чинному законодавстві, що характеризується внесенням змін і доповнень на вимогу відповідних обставин, що впливає на функціонування інших складників системи.

Для визначення орієнтирів розвитку внутрішньої системи забезпечення якості підготовки PhD та реалізації означених вище заходів її ефективного функціонування важливо використовувати партнерський підхід, в основі якого – принципи, технології, механізми партнерства.

Основними принципами функціонування систем, у тому числі й системи внутрішнього забезпечення якості освіти є: принцип цілісності (зміни елементів системи зумовлюють видозміну інших підсистем), ідентифікованості (специфічні особливості підсистем, що сприяють функціонуванню цілісної системи); відкритості (вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на етапах функціонування системи); гнучкості (оперативне реагування на зміни), динамізму (безперервний інноваційний розвиток та удосконалення системи) та ін.

Партнерський підхід у забезпеченні системи внутрішнього забезпечення якості підготовки PhD базується на загальних принципах взаємовигідності, прозорості, інноваційності, відповідальності, доступності, сталості та адаптивності, а також й на специфічних принципах, а саме: «інтегративності, співробітництва й пошуку компромісів, зв'язку теорії з практикою і продуктивною діяльністю, децентралізації управління, рівноправності партнерів, узгодження інтересів сторін партнерства, соціальної відповідальності, бенчмаркінгу, спільного фінансування, розподілу ризиків між партнерами» (Радкевич та ін., 2023).

Партнерський підхід сприяє формуванню політики внутрішнього забезпечення якості підготовки PhD, зокрема реалізації цілей партнерства і відповідальності, конкретизуючи у змісті стратегії

(політики) забезпечення якості заходи реалізації таких процедур: планування (постановка чітких і реальних цілей), впровадження (визначення необхідної структури для досягнення цілей), оцінювання (розробка механізмів збору та оцінки інформації на предмет досягнення цілей) та перегляду (оцінка результатів та внесення необхідних поправок чи змін) за участі зацікавлених сторін. Зацікавлені сторони на засадах партнерства впливають на удосконалення якості підготовки PhD шляхом: оновлення освітньо-наукових програм, їх рецензування; спільної реалізації програм забезпечення внутрішньої і зовнішньої академічної мобільності PhD і викладачів; організації та участі у науково-практичних заходах з розвитку кадрового потенціалу для ефективної реалізації освітньо-наукових програм, академічної свободи та відповідальності в умовах інтернаціоналізації української освіти, упровадження сучасних наукових досягнень, інноваційних технологій і галузевого досвіду до змісту освітніх компонентів, студентоцентрованого підходу та розроблення індивідуальних освітніх траєкторій PhD тощо.

Список посилань

- Сулима, Т., Тарасова, О., Моркун, Н., & Костюк, С. (2025). Специфічні принципи організації персоналізованого навчання. *Адаптивне управління: теорія і практика. Серія Педагогіка*, 20(39). [https://doi.org/10.33296/2707-0255-20\(39\)-34](https://doi.org/10.33296/2707-0255-20(39)-34)
- Кабінет Міністрів України. (2011). *Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» № 1341 від 23.11.2011.* Законодавство України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text>.
- Верховна Рада України. (2014). *Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VI від 01.07.2014.* Законодавство України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Радкевич, В. О., Попова, В. В., Рябова, З. В., Кравець, С. Г., Радкевич, О. П., Чепуренко, Я. О., Вороніна-Пригодій, Д. А., & Слободяник, О. В. (2023). *Державно-приватне партнерство у сфері професійної (професійно-технічної) освіти для відновлення економіки України: методичний посібник.* (В. О. Радкевич, Ред.). Київ: Інститут професійної освіти НАПН України. <https://doi.org/10.32835/978-617-8167-01-1/2023> ; <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739853>